

PRZEWODNIK KĄPIELOWY

DWUTYGODNIK ILUSTROWANY

POŚWIĘCONY SPRAWOM ZDROJOWISK I MIEJSC KLIMATYCZNYCH KRAJOWYCH.

Wychodzi w porze kąpielowej 1-go i 15-go każdego miesiąca.

Redaktor i wydawca: **Dr. Zygmunt Wąsowicz.**

Redakcja i Administracja:

Kraków, ulica Floryańska L. 44.

Rękopisów nie zwraca się.

Ogłoszenia:

za 1 wiersz petitem lub jego miejsce 40 halerzy;
w „nadesłanem“ za 1 wiersz garmondem 1 kor.
przyjmuje Administracja.

Prenumeratę wynoszącą 6 kor. za cały rocznik, przyjmuje prócz administracji księgarnia *S. A. Krzyżanowskiego* w Krakowie i księgarnia *E. Wende i Spółka* w Warszawie.

Treść: Dr. Mieczysław Nartowicz: Nerwowość, jej źródła i następstwa. — Dr. Franciszek Kmietowicz: W sprawie zdrojowisk i przemysłu zdrojowego. — Korespondencye. — Wiadomości bieżące. — Ogłoszenia.

KSIĘGARNIA NARODOWA

we Lwowie, Akademicka L. 8

poleca:

Altenberg P. Jak ja to widzę	K.	4-—
Bakunin. Do Polski, Rosyi i Słowian	„	—60
Bohowityn. Wyzyskiwani, powieść	„	5-—
Dąbrowski Ig. Chwila była przedwieczorna	„	3-20
France A. Wybór pism. T. I.	„	2-60
Gawalewicz M. Dla ziemi, powieść 2 tomy	„	6-20
Jaroszyński T. Dla nich, powieść	„	4-70
Konopnicka M. Szkice. Bohdan Zaleski — Adam Asnyk — H. Sienkiewicz	„	3-60
Mazowiecki M. Historia polskiego ruchu so- cyalistycznego w zaborze rosyjskim	„	5-—
Prażmowska T. Romans gąski, powieść	„	2-60
Rodziewicz M. Macierz, powieść	„	4-—
„ Światła, nowele	„	3-20
„ Wrzos, powieść	„	5-20
Rygier L. Hańba dusz, powieść	„	3-—
Stasiak L. Skarbiec króla Kazimierza, powieść	„	4-—
Synoradzki M. Potępieney, powieść historycz. 2 tomy	„	7-80
Vera. Jedna dla wielu. Z pamiętnika młodej dziewczyny	„	1-50
„Za i przeciw“, glosy o kwestyi socyalnej	„	3-50

KRYNICA.

PENSYONAT HYDROPATYCZNY

Dra S. PIOTROWSKIEGO

otwarty

od 20 maja do końca września.

Geny wraz z całym utrzymaniem od 5 Kor. wzwyż.

Zakład reprodukcyjny

Jadusza Jabłońskiego

Kraków, ul. Franciszkańska L. 4,

wykonuje klisze do druku trójbarwnego,
autotypii i fototypii na cynku i miedzi,
dla ilustracji i pocztówek.

Ceny konkurencyjne.

Pierwszorządna Pracownia
Sukien męskich
Leona Grabowskiego

Właściciel firmy
Gabryel Grabowski
w Krakowie,
ulica Szpitalna L. 36.

Materyały i krój
angielski
Wykończenie
artystyczne.

— Zakład ogrodniczy —
Antoniego Klimowicza i Syna
— we Lwowie, plac Halicki L. 14 —

poleca bukiety imieninowe, weselne, okolicznościowe
w najpiękniejszym ułożeniu. — Wszelką jarzynę
w 5 kłgr. koszykach po cenie targowej, oraz
wszelkie artykuły w zakresie ogrodnictwa wchodzące.

Uprasza się dokładnie adresować:

Adr. telegraficzny: Antoni Klimowicz, Lwów.

Nerwowość, jej źródła i następstwa.

Napisał

Dr. Mieczysław Nartowski,

specjalista chorób nerwowych.

Nerwowość, która zatruwa szczęście wielu ludzi już w kolebce ich życia, niszczy siły jednostek i całych rodzin, przedstawia pokazną liczbę fizycznego i moralnego kalectwa w ludności.

Do niedawna jeszcze przywilej wyższych warstw społeczeństwa, dziś stała się wadą ogółu; występuje już nie tylko u ludzi umysłowo pracujących, ale i u robotników, co więcej wzmaga się przez małżeństwo, tą najsilniejszą podstawę ludności i ludzkości.

Szukając jej źródła, przejść należy historię rozwoju ducha ludzkiego. Ta jedynie wykazała może, że coraz więcej rozwijające się choroby nerwowe są zjawiskiem przejściowym, następstwem nadmiernego zużycia sił w pewnej liczbie dziesiątek lat, w których nastąpił gwałtowny a burzliwy rozwój ducha ludzkiego, do którego młodsze generacje z trudnością się mogą zastosować i toczą walkę, w której silniejsi osiągają sztafety zwycięstwa.

Zanim nadejdą czasy spokojniejsze, zanim wymagania wyłożenia sił ludzkich do nadmiernej pracy się zmniejszą, jako dzieci wieku „nerwowego“ powinniśmy zastanowić się nad następstwami, które rodzi „nerwowość“, występująca zawsze tam, gdzie niema należytego odżywienia układu nerwowego, gdzie niema odpowiedniego stosunku w gromadzeniu a zużyciu siły nerwowej, należytego podziału pracy i wypoczynku.

Zamiast służyć wiernie powołaniu, cywilizacja zmusza człowieka do błąkania się po bezdrożach, a oddalanie się od celów przyrodą człowiekowi wytkniętych, nazywa postępek. Smutny to jednak postępek w następstwach, gdyż nie tylko zmniejsza zdrowotność ludności, ale zwiększa zepsucie. Przebywanie już od zarania życia człowieka w pokojach, pracowniach i fabrykach, uzupełnianie coraz droższych środków spożywczych kawą, herbatą lub wódką, które zwalniając wymianę materii, chwilowo podnoszą energię a szkodzą całości układu nerwowego, wywołuje pomału ogólne osłabienie, większą drażliwość i prędkie zmęczenie przy najlżejszej pracy, dochodzące nieraz do niedowładu.

Dzisiejszy budżet ludności pod względem zasobu sił nerwowych nie idzie w parze z ich wydatkiem. Zamiast ubywające siły i zmęczenie układu nerwowego podnieść i pokrzepić snem, dzisiejsze społeczeństwo nie znajduje w nim już środka wzmacniającego i równoważącego wydatki, gdyż on go już nie pokrzepia, ale nuży. Stałe podrażnienie, gorączkowa drażliwość, która coraz więcej zużywa siły nerwowe, spowodowała starość przedwczesną, różne cielesne lub duchowe wady.

Dzisiejszy system nerwowy nie znosi życia spokojnego. Dla zadowolenia podrażnionych nerwów, wymaga silnych i najróżnorodniejszych podrażnień, jakie są udziałem miast wielkich. Na te sztuczne podniety zapracować musi nie kto inny, ale mózg. Że zaś zabawy, roz-

rywki muszą być nie tylko ciągle odmienne, ale więcej drażniące, tem samem droższe, układ nerwowy musi swą pracę ciągle zwiększać. Tak życie u większej ilości ludzi przedstawia się jako nieprzerwalny łańcuch największych szkodliwości dla układu nerwowego.

„Czas to pieniądź“, za sentencją zaś tą, spędzanie dnia w największych wysiłkach zawodowych, walka z konkurencją, wymagania zawodowe, odpowiedzialność, wieczór konieczność odpoczynku przez użycie nadzwyczaj silnie drażniących środków, które zamiast sprowadzenia snu naturalnego, wywołują rano zmęczenie i rozstrojenie, wśród którego rozpoczyna się nowa walka o byt — oto coraz więcej upowszechniający się tryb życia a zarazem podstawa, na której zamiast gmachu szczęścia i spokoju, stają powoli poszczególne objawy nerwicy, by z czasem zburzyć pracę lat kilkudziesięciu i powalić człowieka na łóżko to, z którego podnieść nie zdołają go już gorączkowo nacierane skarby i tytuły.

Nierozsądni rodzice już od pierwszych chwil życia swych dzieci starają się o najróżnorodniejsze dla nich rozrywki, jak różne widowiska, bale dziecinne i t. p., co zawczasem pobudza ich zmysłowość a skraca sen, ten największy różnóżawnik pracy.

Zdrowie wśród takich warunków jest silnie zaangażowanym. Wzruszenia uczuciowe, te najważniejsze przyczyny „nerwowości“, tem większe, ile są połączone z wyczerpaniem umysłu, sprowadzają tak częste w XIX. wieku rozmięczenie mózgu, objaw niezdrówych stosunków społecznych, za które pokutujemy nie tylko sami, ale i nasze dzieci, w ślad nieubłaganego prawa życiowego, t. j. dziedziczności.

Nie statystyka, ale codzienne już doświadczenie wykazuje, jak coraz mniej umierają ludzie śmiercią łagodną — zgodnie z prawami natury — na uwiad starczy, to jest równomierne ustanie wszelkich czynności życiowych. I czyż może być inaczej, gdy dzisiaj z każdego, nawet z umysłowo słabego i nierozwiniętego, robi się gwałtem, jeżeli nie geniusza, to przynajmniej uczonego, jeżeli talenta i zdolności wrodzone zastępuje się dyscypliną, jeżeli cywilizacja, zamiast podtrzymywać i hamować nad wiek dojrzałych młodzieńców a zwolna dopomagać w tyle pozostałym, zmusza do najszybszego objęcia jak największego zakresu wiadomości, i to wśród walki o byt codzienny.

Nie wyczerpanie nadmierne, nie zupełna bezczynność umysłu, wpływają dodatnio na rozwój, zdrowie i życie człowieka, ale umiarkowanie i stosunek między zasobem a wydatkiem sił życiowych. Dla silnego, dobrze rozwiniętego mózgu, mierna praca umysłowa, jest koniecznym warunkiem do życia. Zawczesne usunięcie się z zajmowanej posady lub nagła jej utrata, są równie szkodliwe dla układu nerwowego, jak praca i służenie dotąd, dokąd się z mózgu nie wyciągnie ostatnich jego zasobów, dokąd tylko otoczenie i przełożeni nie spotrzągą wyczerpania zdolności. Czyż zamiast czekać tej chwili, kiedy już nie rozerwać i rozweselić nie może, nie lepiej jest usunąć się w odpowiednim czasie w zacisze domowe, zadowoleniem dobrze spełnionych obowiązków i materialną z nich korzyścią przedłużyć życie, zdobyć spokojną i przyjemną starość? Czyż w tych warunkach można wymagać od lekarza szybkiego usunięcia

Firma odznaczona złotym medalem i krzyżem honor. na Wystawie paryskiej
Specjalny Magazyn Nowości konfekcyj dla Pań

LWÓW, plac Kapitulny 3, naprzeciw kościoła katedralnego, wprost pomnika Pana Jezusa,

poleca na wyjazd do Zdrojowisk w wielkim wyborze: Żakiety, Raglany, Haweloki, Płaszczki, Zarzutki demi i gumowe, prochowce, kostiumy i osobne spodnie do bluzek. — Ceny wprost zachęcające, niskie.

Uwaga: Na sezon zimowy zawsze zaopatrzone Magazyn w bogaty zapas FUTER gotowych — równocześnie przyjmuje zamówienia na takowe.

ADOLF CZOPP

„nerwowości“, gdy tajone przed nim wpływy psychiczne są punktem podstawowym w leczeniu, tak całego układu nerwowego, jak i poszczególnych jego części.

Układ nerwowy jest częścią ciała najwięcej złożoną, najwyżej uorganizowaną. Nigdzie tak często jak w chorobach układu nerwowego nie zdarza się, by mimo braku odpowiedniej różnicy w danych przypadkach chorobowych, jeden i ten sam środek był zupełnie skutecznym lub nie wywarł najmniejszego wpływu na poszczególne przypadki chorobowe. Powodem tego nietylko różnice, których dzisiaj nie możemy jeszcze rozpoznać, które leżą w naturze choroby, w usposobieniu, w budowie chorego, ale niedająca się obliczyć wielkość i obszerność wpływów psychicznych, nadających przeważnej liczbie chorób nerwowych zupełnie odrębne piętno.

W żadnej chorobie tak, jak w chorobach układu nerwowego, nie można szybko usunąć wywołujących przyczyn. Przyczyny te trwają i podczas leczenia, które samo przez się długie, skraca odwagę i cierpliwość wytrwania przez pewien czas w jednym planie leczniczym. Chory nie udaje się do specjalisty wtenczas, kiedy poczuje pierwsze objawy swej „nerwości“, ale czeka aż przyjdzie ból lub ucisk na głowie, którym zatrużony, udaje się do lekarza. Ten odnosi to wprawdzie do „nerwów“, równocześnie jednak powiada: „to nie, to tylko nerwy, zażyj bromu, jedź na świeże powietrze i t. p., a przejdzie“. Laicy znowu się śmieją, gdyż nie mogą zrozumieć, że nie tylko wtenczas jest się chorym, kiedy nie można

jeść i chodzić, ale i wtedy, kiedy człowiek zewnątrznie nie przedstawia zmian chorobliwych, dobrze wygląda i obraca się wśród salonów lub pełni obowiązki zawodowe.

Ileż to nieraz czasu potrzeba, zanim otoczenie nabierze przekonania o chorobie, zaniecha posądzania o udawanie. Ileż ten chory jednak przecierpiał do tej chwili i jedynie dlatego, że nie starano się podpatrzyć jego duszy i serca, których cierpienie jest daleko silniejszym aniżeli schorzenie ciała, dostępne do uchwylenia w pewną postać chorobową. Brak współczucia i serca, ciągłe rady: nie myśl o chorobie, udajesz, tobie nic nie jest, znakomicie wyglądasz — rozgorycza chorego, pragnącego porady i pociechy a nie morałów, często zaś nawet broń samobójczą wciska mu w dłoń. Takie postępowanie nie usuwa choroby, nie leczy lecz wzmacnia drażliwość, zwiększa cierpienie i powoli rozwija cały obraz choroby, w którym jakkolwiek jest niekiedy pewien stopień przesady, to przecież choroba istnieje i nie jest jedynie wymarzoną i udaną.

Postępowanie takie sprzeciwia się zdobyciom na-

uki, która w leczeniu chorób nerwowych, odróżnia choroby czynnościowe od organicznych. Tutaj o ile nie chodzi o zmiany chorobowe w innych narządach, o ile te nie są przyczyną powstałej choroby w układzie nerwowym, nie tyle lekarstwa i różnego rodzaju zabiegi mechaniczne, ile sam lekarz, specjalnie lekarz poświęcający się wyłącznie chorobom nerwowym i to nie ten, który specjalistą w tym kierunku być pragnie, ale który nim jest rzeczywiście, może zdziałać bardzo dużo. Do tego atoli konieczną jest dokładna znajomość wszystkich działów medycyny, w pierwszym rzędzie psychologii, gdyż jak słusznie powiada Krafft-Ebing, psychiatria jest jedynie doświadczeniem, częścią znajomości patologii mózgu i układu nerwowego. Jeżeli psychiatria jest nauką, zajmującą się chorobami mózgu o przeważającej ilości zaburzeń w czynnościach psychicznych, to czyż można pojąć i zrozumieć jej znajomość tam, gdzie nie ma znajomości psychologii człowieka? Czyż można sobie wyobrazić leczenie umysłowo chorego

bez znajomości dróg, wiodących do wnikięcia w tajniki jego serca i duszy, bez znajomości dróg do śledzenia poszczególnych czynności psychicznych, bez wejścia w świat jego myśli? Kto nie zna na psychologii zbudowanej psychiatrii, nie może być nigdy neurologiem tak, jak bez znajomości neurologii i psychologii nie można być psychiatrą odtąd, odkąd nie chodzi jedynie o zamknięcie obłąkanego w zakładzie, odcięcie go zupełnie od świata i uczywanie go nieszkodliwym

dla tych, z którymi jego życie jest ściśle związane. Jedynie w odmienny sposób pojmowana znajomość psychiatrii, może zezwolić na duchowe umieranie, na uważanie ludzi umysłowo chorych z góry już za straconych i mających ginąć w takich miejscach, na widok których wzdryga się szlachetniejsze oko i tkliwsze serce. A przecież to nie „waryaci“, ale ludzie i to najniešťeśliwsi i najwięcej na opiekę zasługujący chorzy, którzy jeszcze wczoraj byli zdrowi, których widok w dzisiejszej walce o byt, powinien nas zmusić do pewnej refleksji, że co im dzisiaj, to nam jutro!

„Nerwowo“, chodzi od lekarza do lekarza, zażywa najrozmaitsze środki lecznicze, po których nie widząc ulgi, traci cierpliwość, staje się nieprzyjacielem lekarzy, wie dzie żywot straconego i zrozpaczonego człowieka lub ucieka się do szarlatanów i znachorów. Ci kładąc najsilniejszy nacisk na leczenie moralne, zyskują czas i zaufanie, tem samem możność przeprowadzenia systematycznej kuracji przy równoczesnym zachowaniu odpowiedniej diety i t. p. Chory nie mając już nic do stracenia, oddaje się im zupełnie, wierzy

Wpływ Dunajca z Pienin (Kacze) przy Szczawnicy.

HYGIENICZNE TUTKI „PRIMUS“

z wata preparowaną chemicznie „Optimus“, usuwającą istotnie nikotynę z dymu tytoniowego, wyrabiane z oryginalnej bibułki francuskiej „ABADIE“ i egipskiej, są dodatnim wyrazem wysiłku na polu higieny palenia.

Do nabycia w fabryce tutek „PRIMUS“

— Lwów, ulica Mickiewicza L. 2. —

i wypełnia wszystkie, często dziwaczne polecenia. — Trudność w leczeniu chorób nerwowych, ich źródła i następstwa, powinny być podniętą do zwrócenia na nie uwagi i chronienia przed nimi społeczeństwa, do higienicznego życia i ochrony człowieka, nie w kolebce nawet jego życia, ale i przed urodzeniem. Lekarz nie powinien być jedynie tym, co ma leczyć rozwiniętą chorobę, ale przyjacielem rodziny, i to przyjacielem, który ma decydujący wpływ zarówno na wychowanie, wybór studiów, jak i na małżeństwo, w którym „mądrość“ ludzka, tak szkodliwy czynnik, jak nadużywanie i nieprawidłowe spółkowanie, wyniosła do rzędu obowiązków małżeńskich.

Przestępowanie granic przyrodą zakreślonych, uwarzanie rozkoszy płciowej za zabawkę dla zabicia chwil wolnych, nie może być pod żadnym warunkiem bezkarnem i bez wpływu większego nie tylko na całość układu nerwowego, ale i potomstwo.

Lekarz nie powinien być obecnym jedynie tam, gdzie choroba i nieszczęście, bo najszczytniejszym zadaniem medycyny nie jest pomoc i leczenie, ale nauczanie ludzkości, jakie czynniki powodują różne choroby, jak tym chorobom zapobiegać i jak się przed niemi chronić należy.

Do działania w tym kierunku służą w pierwszym rzędzie drogi, zwalczające choroby weneryczne i alkoholizm, jedno i drugie bowiem jest ściśle związane z najcięższymi zaburzeniami w układzie nerwowym, jedno i drugie na równi burzy szczęście i staje się podwaliną najcięższych zawodów i zmartwień, weale nie obojętnych czynników w „nerwowości“.

Niczem nieublagane prawo dziedziczności, powinno naprawdę wskazać ludzkości, że celem jej życia jest coś ważniejszego od miłości własnej i użycia.

Jeżeli objawy usposobienia neuro- i psychopatycznego są w tak ścisłym związku z kiłą i chorobami wenerycznymi, że wiele z najcięższych chorób nerwowych występuje jedynie i wyłącznie u ludzi kiłą dotkniętych, jeżeli najcięższe zaburzenia nerwowe u kobiet polegają na chorobach narządu rodowego, a te znowu przeważnie na zakażeniu lub onanii, jeżeli około 35% umysłowo chorych należy do nałogowych pijaków, jeżeli przeszło 80% idyotycznych dzieci pochodzi z rodziców, oddających się nałogowemu nadużywaniu alkoholu, jeżeli między zbrodniarzami umysłowo chorymi jest przeszło 50% alkoholików — to jedynie przez silne, prawdziwie mężkie wystąpienie do walki z tymi wrogami ludzkości, możemy usunąć bardzo dużo przyczyn i to najważniejszych w powstawaniu chorób nerwowych. Nie pomogą tutaj jednak przekonania jednostek, nie pomogą codziennie spotykane a odstraszające przykłady ani towarzystwa nawołujące do wstrzeмиęźliwości, tutaj w pomoc musi przyjść całe społeczeństwo i państwo, przez odpowiednie ustawodawstwo, zmuszające do obowiązkowego leczenia nawiedzionych chorobami wenerycznymi, bezwarunkowego wzbронienia obcowania płciowego aż do świadectwem lekarskiem udowodnionego wyleczenia, silnych kar za przekroczenie w tym kierunku i otwartej drogi do skargi cywilnej o odszkodowanie, za zakażeniem spowodowane uszko-

dzenie zdrowia. — Jedynie silne, nie na papierze, uregulowanie prostytucji w całym tego słowa znaczeniu, silny i nieznanący łagodzących okoliczności nadzór policyjny, mogą rzeczywiście zdziałać wiele.

Myślą przewodnią ustawodawstwa powinna być zdobycz naukowa, że pijak nałogowy jest prawie bez wyjątku człowiekiem nie tylko straconym ale niebezpiecznym, i jako taki winien być umieszczonym w odpowiednim zakładzie, że wychowanie dzieci nałogowych pijaków, powinno odbywać się w odpowiednich zakładach, stojących pod bezpośrednim nadzorem państwa.

Wychowanie dziedzicznie obciążonych dzieci nerwowych, powinno polegać nie tylko na przepisach dyetyczno-higienicznych, ale na udziale w nim lekarza i odpowiednio obznajomionego nauczyciela, z dziecącemu wiekowi właściwymi przejawami życia duchowego i procesów rozwojowych, jakie człowiek przechodzi w wieku dziecięcym i młodzieńczym tak, jak lekarzowi nie powinna być obcą pedagogia. W ten jedynie sposób można osiągnąć cel, wspólnie działać i pracować w kierunku zapobiegania rozwojowi chorób nerwowych i dzwignięcia ludzkości z upadku.

„W zdrowem ciele — zdrowy duch“, nie powinno ograniczać wychowania jedynie do ćwiczeń cielesnych, bo często najsilniej zbudowani należą do najgorszych neurasteników. Ćwiczenia cielesne powinny być umiarkowane, gdyż tylko wtenczas pobudliwość nerwu się wzmacnia, jeżeli bodziec jest umiarkowany.

Do wychowania włączyć należy te wszystkie czynniki, które rozwijają energię życiową, jak światło, ciepło, powietrze i woda, ale nie jednostronnie stosowana, jako woda zimna, przynosząca często więcej szkody jak pożytku, odpowiednie a dostateczne odżywienie przy wyłączeniu wszelkich napojów wysokowych, wolne, nie uciskające na poszczególne narządy ubranie i należyty sposób życia przy dostatecznym śnie.

W ten sposób postępując, można otrzymać zdrową podstawę, na której opierając dalsze wychowanie młodzieńca, można skutecznie działać na jego układ nerwowy i umysł. Gdy nauczyciel, któremu powierzono jest wychowanie młodzieży, będzie miał pojęcie o objawach poprzedzających rozwinięcie się pewnych zбочeń w układzie nerwowym ośrodkowym, zdoła odróżnić stan prawidłowy od nieprawidłowego, tem samem przyczyni się do prędszego zwrócenia młodzieńca do lekarza, bo tylko w początkach można skutecznie działać na układ nerwowy pod każdym względem. Wtenczas łatwiej będzie odnieść zwycięstwo nad największym złem wieku młodzieńczego, nad samogwałtem, najohydniejszym czynem, jaki dziś szerzy się zarówno w gimnazyjach, jak pensjonatach i zakładach dla dziewcząt.

Nauczyciel z lekarzem szkolnym powinni w wychowaniu młodzieży nawzajem się wspierać, co pierwszy bowiem zauważy, drugi może zawczasu usunąć lub ocenić, czy w danym wypadku nie ma nerwicy zwrotnej lub pewnych zбочeń chorobowych, wywołujących samogwałt odruchowo. Wtenczas, częste zwracanie uwagi na jego skutki, częste przypominanie jak srodze mści się przyroda za błędy młodości, odbierając nie tylko w wieku dojrzałym siłę męzką a na starość pehając

Na żądanie wysyła

MAGAZYN UNIWERSALNY
FIRMY
ROMAN DROBNER
KRAKÓW

- I. Wielki wykwintnie ilustrowany Katalog przyborów artystycznych (około 300 stron, 1000 rycin).
- II. Ozdobnie ilustr. Cennik przyborów sportowych (50 rycin).
- III. Bogato ilustr. Cennik przyborów rybołówczych (200 ryc.)
- IV. Ilustrowany Cennik przyborów kotylionowych (114 rycin).

w objęcia rozpusty, może powstrzymać niedoświadczonego młodzieńca od duchowego upadku, utraty odwagi, bystrości, pamięci lub nerwicy pćiowej, od której krok zaledwie do zboczenia umysłu i wytrącenia człowieka ze społeczeństwa.

W dzisiejszej pogoni za szczęściem i zaszczytami, mężczyzna nie bierze już na siebie troski utrzymania rodziny, nie uwalnia żony od ciężkiej walki o byt. Za jej troskliwość o jego osobę, za wypełnianie obowiązków matki, darzy ją najboleśniejszym zawodem i pcha ją w objęcia tej choroby, która czyni kobietę zagadką, dotąd przez nikogo nie rozwiązaną.

Piękna i powabna dziewczyna ze wstępem w stan małżeński, zaczyna szereg cierpień, których początek w znikaniu piękności twarzy. Powoli niknie szczęście rodzinne, ów prawdziwy raj ziemski, zburzony przez lekkomyślne gwałcenie prawa przyrody, przez niby bezkarne podejmowanie się tego, na co nierozumne zwierzę się nie zdobędzie. Obowiązek ulegania na każdym kroku żądaniom męża w spełnianiu „obowiązków małżeńskich“, jest może największą przyczyną rozwoju u kobiet nie tylko chorób nerwowych, ale i umysłowych. Dzieci takich matek noszą w sobie już od chwili poczęcia zarodek nie zdrowia, ale choroby, rozwija się z nich nie młodzieniec lub dziewczyna, ale kaleka, nie cielesna, to duchowa.

Z takich i w tych warunkach zrodzonych dzieci, nie może się podnieść społeczeństwo. Cywilizacja powinna rodzić prawdziwą kulturę, czyniąc człowieka szczęśliwym, to jest w pierwszym rzędzie zdrowym, powinna mu zapewnić szczęście, większą siłę i doskonałość a nie chorobę i zepsucie, które jest pierwszym stopniem upadku, i to już nie jednostek, ale narodów.

W sprawie zdrojowisk i przemysłu zdrojowego.

Napisał

Dr. Franciszek Kmietowicz.

„W górach karpackich siedzibę ma „szarkoń“. Potwór ten, jest stróżem ogromnych skarbów. A moc ma przepotężną. Bo gniewny, skałami miotać potrafi i rwące potoki niszczyć, żwirem i kamieniami je zamulając. Czasami jednak czujny „szarkoń“ zaśnie. Wówczas ze schroniska jego wydrze się wartko rdzawa struga, w dal płynie, złocąc swemi wodami białe kamienie strumyka“.

Tak brzmi legenda okolic Krynicy i Żegiestowa.

Skarbami przez „szarkonia“ strzeżonemi — są źródła mineralne. A wielkie ich bogactwo w kraju naszym.

Kilkanaście zdrojowisk galicyjskich, mimo zupełnego prawie braku opieki ze strony rządu, mimo za małych kapitałów do poczynienia „europejskich“ inwestycji, roi się co lata coraz to większą liczbą ludzi szukających w nich zdrowia.

Rozgłos i zaufanie, jakimi się teraz zdrojowiska nasze cieszą, zawdzięczają one przeważnie ś. p. prof. Dr. Dietlowi. On pierwszy ocenił ich moc leczniczą, zdołał wpływami swemi wykołatać u rządu poparcie dla niektórych, oraz wyrobić u lekarzy i pacjentów przekonanie, że zdrojowiska nasze co do skuteczności w niczem nie ustępują zagranicznym „kurortom“. I staraniom jego zawdzięczać należy, że wiele zdrojowisk chyłących się w owym czasie ku upadkowi (n. p. Krynica) z każdym odtąd rokiem zaczynają wzrastać, a dziś nawet stały się źródłem znacznych dochodów, przyczyniają się do rozwinięcia przemysłu krajowego i czynienia ruchu handlowego.

Ze zdrojowiska nasze, jako wybitny czynnik w rozwoju przemysłu krajowego, dotąd jednak należycie nie uwzględniany, odgrywają dziś znaczną rolę, najlepszym dowodem cyfry*).

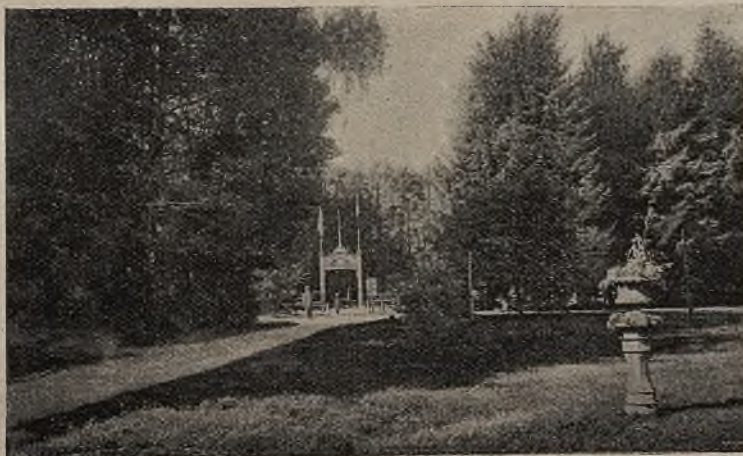
Zestawiając liczby gości kąpielowych, bawiących w roku 1903 w Iwoniczu, Jaszczurówce, Krzeszowicach, Krynicy, Rabce, Swoszowicach, Szczawnicy, Wysowej i Zakopanem, widzimy, iż w ośmiu tych zdrojowiskach i jednym uzdrowisku bawiło 27.514 osób.

Z zestawienia pojedynczych zdrojowisk wypada, iż 27.514 osób, bawiących w miejscowościach tych przez parę tygodni, zostawiło 8,482.000 koron. Skoro jednak uwzględnimy ten fakt, że kwotą tą nie jest objętych ośm innych zdrojowisk, które na kwestyonaryusz nie nadesłały odpowiedzi, cyfra się znacznie powiększy.

Obliczając więc w przybliżeniu liczbę gości w pozostałych tych ośmiu zdrojowiskach na 8.000 osób, a pieniądze przez nie w kraju pozostawione na kwotę 3,200.000 koron — zobaczymy, że ostateczna ilość gości bawiących w roku 1903 w 16 zdrojowiskach galicyjskich i w 1 stacji klimatycznej wynosiła osób 35.500, a kwota przez te osoby w nich pozostawiona koron 11,600.000. Cyfry to wielkie i lekceważyć je trudno.

Pieniądze, których znaczna część pochodzi od gości przybyłych na kurację z poza Galicyi (przeważnie z Królestwa), dostając się częściowo w ręce zarządców

*) Cyfry podaję na podstawie odpowiedzi zarządów oddzielnych zdrojowisk, na kwestyonaryusz rozesłany przezemnie po sezonie 1903 r. Zarządy innych zdrojowisk nie dały żadnej odpowiedzi na moje pytania.

Szczawnica. — Park na Miedziusiu Dra Kołaczekowskiego.

oraz fabrykę **STOR i ŻALUZYJ** do okien
wszelkich systemów, poleca

W. ADAMSKI

Sobieskiego 4

LWÓW

Wzory tapet i cenniki stor wysyła się opłatnie.

TAPETY

zdrojowych, częściowo przemysłowców bawiących tamże, rozchodzą się po całym kraju. Dają one zarobek wielu lekarzom, właścicielom ranłości, są często jedynym źródłem dochodu wielu przemysłowców, rękodzielników, wyrobników i t. d.

Rząd jednak nie otacza opieką naszych zdrojowisk, po macoszemu obchodzi się z niemi. Nie chce, czy też nie może zrozumieć, że w interesie ekonomicznym kraju leży zwiększenie dochodów z poza państwa płynących. Nie zwraca na to uwagi, że kwota 183.621 koron, dla budżetu państwa mało znacząca kwota, którą dziewięć powyżej wymienionych zdrojowisk tytułem podatku uiściły, mogłaby być użyta na ich podniesienie, mogłaby zapobiedz częściowo wielu piekącym brakom.

Wszak parlament węgierski zwolnił wszystkie zdrojowiska od podatków na przeciąg lat dwunastu. Czyżby i rząd austriacki nie mógł tą nieznaczoną ulgą zdrojowiskom naszym dopomóc.

Jakiem jest materialne położenie obywateli w naszych miejscach kąpielowych, najlepszym dowodem znów cyfry:

Z liczby 926 domów gościnnych w 9 wyżej wymienionych zdrojowiskach, zaledwie 393 domów, a więc mniej niż połowa, nie jest obciążonych

żonych długiem hipotecznym; długi hipoteczne pozostałych 533 domów wynoszą 3,380.000 koron, a więc na jeden dom wypada 6.341 koron długu. A długi prywatne obywateli? Przenoszą one nieraz kwotę długów hipotecznych, tak, że przeciętne obciążenie jednego domu wyniesie zwyż 12.500 koron.

A ponieważ prawie dwie trzecie realności stanowią domki małe, parterowe o paru zaledwo ubikacjach dla „letników“, widać, że wobec tak przerażających stosunków byt właścicieli przy ogromnych podatkach, wysokiej premii asekuracyjnej i t. d. jest gorzej niż nędzny, koszta zaś corocznie niezbędnych reparacyj pociągają zazwyczaj, w razie niemożności otrzymania nowej pożyczki hipotecznej, długi lichwiarskie, które prowadzą najczęściej do ruiny majątkowej.

Mimo wzrastającej sławy naszych zdrojowisk, mimo zwiększającej się stale liczby kuracuszów, coraz częstsze słycać skargi na zupełny brak wygód, na nieporządki, utyskiwania na temat przedpotopowych środków komunikacji, oświeślenia i t. d.

Niezawodnie w skargach tych dużo jest nieraz przesady, ale czyż nawet słuszne żądania gości przy braku poparcia ze strony rządu, przy materialnych kłopotach obywateli mogłoby być

Truskawiec. — Willa „Grażyna“.

Pod protektoratem
J. E. C. K. Namiestnika Andrzeja hr. Potockiego oraz J. E. Marszałka krajowego Stanisława hr. Badeniego
odbędzie się

w Krakowie

w czasie od 21 sierpnia do 30 września 1904 r.

Krajowa Wystawa Wyrobów metalowych

artykułów technicznych i materiałów opałowych.

Programem Wystawy objęte są:

Ślusarstwo	☒	Koflarstwo	Wyrób sznurów, pasów do maszyn, lin
Kowalstwo	☒	Blacharstwo	lakierów i farb do metali
Brązownictwo	☒	Odlewnictwo	Środków polerujących
Ludwisarstwo	☒	Rusznikarstwo	Cegieł ogniotrwałych
Zegarmistrzostwo	☒	Cyzelerstwo	Hutnictwo
Jubilerstwo	☒	Rytownictwo	Górnictwo węglowe, torf
Wyrób naczyn i narzędzi			Sztuczne materiały opałowe

Wynalazki polskie i dział naukowy. Dział historyczny: dawne wyroby metalowe polskie.

SKŁAD KWIATÓW

ORAZ

GŁÓWNY SKŁAD NASION I ROŚLIN
M. JANKOWSKI

☞ poleca ☞

Bukiety ślubne, imieninowe, balowe
Lwów, Plac Bernardyński 2.

KOPERNICKI i SYN

OPTYCY I MECHANICY

we Lwowie, plac Halicki 1.

Zlecenia z prowincyi odwrotnie.

uwzględnione? Stąd pochodzi, że na listach gości zdrojowisk naszych brak nazwisk ludzi bogatych, którzy, żądając wygód, jadą za granicę, gdzie je i znaleźć mogą?

Dziś wobec daleko rozbrzmiałych haseł uprzemysłowienia Galicyi, wobec gorliwej akcji ku ekonomicznemu odrodzeniu kraju, czas pomyśleć i o naszych zdrojowiskach, czas ratować zagrożony ich byt.

Całe społeczeństwo powinno wziąć udział w tej akcji, a to przez oddawanie o ile to możliwe pierwszeństwa naszym zdrojowiskom w wyborze miejsc kuracyjnych; większe instytucje finansowe w kraju powinny łatwiej, niż dotąd udzielać właścicielom realności w miejscach kąpielowych pożyczek hipotecznych na niższy procent i dogodną spłatę ratami*), towarzystwa asekuracyjne powinny obniżyć tak wysokie premie asekuracyjne. Koło zaś polskie i Sejm powinny się zająć sprawą uzyskania ulg podatkowych.

A i Związek fabryczny znalazłby w zdrojowiskach zozległe pole działania.

złicy. Nie wszystkie jednak miejscowości górskie nadają się do podobnego leczenia.

Sanatoria dla gruźlicznych powinny być budowane w wysoko położonych dolinach, osłoniętych górami od wiatrów.

Truskawiec. — Willa „Świtezianka“.

Jakkolwiek zima w klimacie górskim trwa nieco dłużej, niż w nizinach, i średnia jej ciepota jest niższą, to jednak z powodu znacznie większego nasłonecznienia okolice wysoko położonych przebieg jej jest tu znacznie łagodniejszym. Oddawna znacznym jest wpływ dobroczynny promieni świetlnych i chemicznych słońca dla chorych; w górach nawet w dniu pochmurne jest więcej światła, niż w nizinach. W górach dni pochmurnych więcej przypada na wiosnę i lato, podczas gdy zima jest przeważnie pogodną. W nizinach dzieje się odwrotnie.

Sprawozdania i streszczenia.

Gałecki. Znaczenie klimatu górskiego w leczeniu gruźlicy. (*Zdrowie z. 12 z r. 1903*).

Na wyniki, jakie otrzymać można przy leczeniu gruźlicy przez pobyt w górskim klimacie, pierwszy zwrócił uwagę Brehmer, i jego też uważać musimy za twórcę metody dyetetyczno-klimatycznego leczenia gru-

*) Na zjeździe Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych w listopadzie zeszłego roku poruszyłem już tę sprawę, wniosek oddano komisji do rozpatrzenia.

Truskawiec

willa Janina

pierwszorzędny pensjonat

budowany ogniochronnie, wśród parku, — naprzeciw łazienek, 30 obszernych pokoi, przeważnie z balkonami, kuchnia domowa.

==== **Ceny przystępne.** ====

Właścicielka:

Zenona JANOWSKA.

APTEKA

FORTUNATA GRALEWSKIEGO

W KRAKOWIE

ulica Szczepańska L. 1

poleca następujące wyroby własne:

Petrogen „Jahra“ wyśmienity środek do konserwowania włosów, usuwa łupież i świąd z głowy, wzmacnia cebulki włosowe i zapobiega wypadaniu. Cena flakonu Kor. 2 i Kor. 4.

„Jahra“ **Aromatyczna Kali Chloricum pasta do zębów**, znakomita pasta do pielęgnowania zębów, desinfekuje i konserwuje jamę ustną. Tuba 80 hal.

„Jahra“ **Antyseptyczna woda do ust**. Znakomita woda do utrzymania zdrowych zębów i do płukania ust. Flakon K. 1-20.

„Jahra“ **Wata Mentoformolowa**, wyśmienity środek przy katarach nosa. Działa pewnie i szybko. Pudełko 40 hal.

MAGAZYN „AU BON MARCHE“

FILIPA EILEGO

w Krakowie, Rynek L. 14. — Telefon Nr. 119

poleca:

towary galanteryjne, jako to: Bronzy francuskie, Perfumy angielskie i francuskie, Wyroby skórzane, Kufry do podróży, Pledy, Płaszcze gumowe itd. — Torby z przyrządami (necesery), Portmonetki, Cygaretki, Wizitierki itd.

KAPELUSZE angielskie, Przybory do polowania oraz wielki wybór **Bielizny** męskiej i **Krawatów** angielskich. **Rękawiczki** z firmy Deut Allcroft & Comp. w Londynie.

NAJŚWIEŻSZE NOWOŚCI z fabryk francuskich i angielskich w każdym sezonie.

Wielki wybór modnych Lasek i Parasoli.

Pierwszorzędne amerykańskie obuwie męskie

firmy

HATHAWAY, SOULE & HARRINGTON

Manufactures of Boots & Schoes

BOSTON U. S. A.

poleca w wielkim wyborze

Wyłączny Skład

FILIPA EILEGO

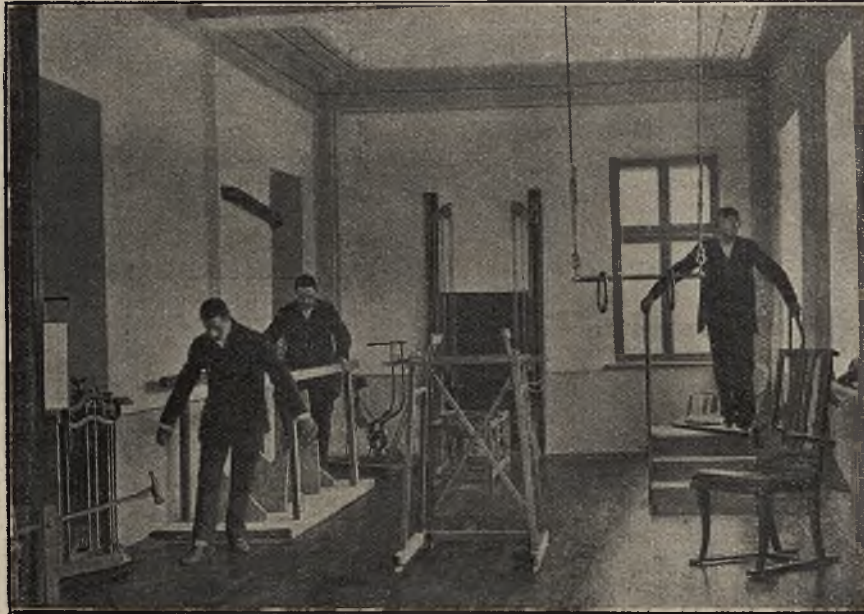
w Krakowie, Rynek 14.

Wybitną rolę w klimacie górskim odgrywa również jego suchość. Wskutek niższego ciśnienia barometrycznego, a w następstwie tego mniejszej wilgotności bezwzględnej, parowanie z powierzchni skóry i błon śluzowych jest ułatwione. To „wysychanie“ organizmu utrudnia prawdopodobnie rozwój laseczników gruzliczych w płucach, przyczynia się do resorbcji rozmiękłych ognisk gruzliczych, wysięków opłucnowych, wzmacnia pragnienie, a tem samem powoduje niejako wyplukiwanie z organizmu produktów, powstałych z rozpadu laseczników.

Piękność widoków, oświetlonych bogato promieniami słońca, wywiera wpływ bardzo korzystny na ogólny stan psychiczny chorego. Lekki ruch fizyczny w postaci sportów zimowych poprawia jego humor. Czynność żołądka i kiszki również zostaje uregulowaną.

Krwotoki płucne nie występują w górach wcale częściej, niż w nizinach.

Dr. L.

Maryówka pod Lwowem. — Sala ćwiczeń dla tabetyków wedle Dra Frenkla.

Dr. A. Gilardoni. Przyczynek do działania wody mineralnej alkalicznej na wydzielenie azotu i kwasu moczowego. (*Therapeutische Monatshefte* r. 1904 z. 2).

Działanie wód mineralnych na przemianę materii w ustroju człowieka, opiera się dotychczas więcej na wieloletniej empirii, jak na ścisłych naukach dawnych. Dlatego z uznaniem należy powitać każdą pracę w tym kierunku, chociażby ona była najmniejszą, o ile przeprowadzona jest sumiennie i opiera się na ściśle przeprowadzonych doświadczeniach. Bardzo pouczające doświadczenia nad działaniem wody alkalicznej S. Pellegrino, podjął Dr. A. Gilardoni w zakładzie wodoleczniczym Uniwersytetu berlińskiego pod kierunkiem Prof. Briegera. Podawał on choremu z chronicznym reumatycznym zapaleniem stawów najpierw wodę zwykłą w ilości dwóch litrów, następnie w tej samej ilości wodę S. Pellegrino, a

Apteka pod Gwiazdą

i Skład wód mineralnych krajowych, zagranicznych i sztucznych

Konstantego Wiszniewskiego

w Krakowie, przy ul. Floryańskiej. Tel. Nr. 31

poleca: Świeżą Krowiankę. Tabletki kaskarowe po 1 kor. Płyn na nagniotki własnego wyrobu, cena 50 hal. Piwo z ekstraktem słodowym, cena 60 hal. Wina lecznicze zagraniczne i własnego wyrobu. Koniak francuski firmy F. Courvoisier & Curlior freres. Malaga i Lacrima Christi.

Chrześcijański

SKŁAD MEBLI

Szczepana Łojka

przy ul. Szpitalnej L. 28 (róg ulicy św. Marka), obok hotelu Pollera

poleca Meble różnego gatunku od najtańszych do najdroższych, jako to: Urządzenia sypialni, jadalni, salonów etc.

Skład Luster i Mebli żelaznych po najtańszych cenach, oraz wyroby tapicerskie.

KUMIŁWA PRZEMYSŁOWO LEKARSKA
4000 cyfry i wzmianki w Berlinie i w Warszawie

L: 913.

Do
Wielmożnego Pana Konstantego Wiszniewskiego
Fabryka dyetetycznego piwa
w Jarostawiu

Na podstawie badań podjętych przez Komisyjną przemysłową lekarstwa, Towarzystwa Lekarskiego Strakonickiego a w szczególności na podstawie rozbiórów chemicznych dokonanych u pana Wielmożnego Pana Dr. H. J. Lembergera, Towarzystwa Lekarskiego Strakonickiego na posiedzeniu w dniu 3. Lutego 1904 na wniosek Komisji przemysłowej lekarstw i napatu piwa dyetetycznego wyrobionego w fabryce jarostawskiej jako produkt dyetetyczny tak również i dla oddzielnego sposobu dane je poniżej mają one dobrą jakość, bardzo wiele podobnych wyrobów zagranicznych i z tego powodu zasługują na wysoce polecanie.

Strakonice dnia 13. Lutego 1904.

Przez Towarzystwo Lek. Strak.

Dr. med. Maxy Kom. prof. lek.

Dr. Julian Nowak

Dr. med. Edmund Wójcik

Przez Kom. prof. lek.

Dr. Michał Skowronski

wreszcie zwykłą wodę z dodatkiem 10 gr. dwuwęglanu sodowego, a następnie badał uwar na ilość wydzielanego azotu i kwasu moczowego.

Wnioski, do których doszedł, są następujące:

1. Zwyczajna woda nie wywiera żadnego wybitniejszego działania na wydzielanie azotu i kwasu moczowego.

2. Woda S. Pellegrino posiada wybitne działanie moczopędne, zwiększa znacznie ilość azotu i kwasu moczowego w mo-

czu.

3. Zwykła woda zalkalizowana dwuwęglanem sodowym wpływa nieznacznie na przemianę materii.

Praca ta jest ściśle naukowo przeprowadzona. Zarzucić jej można tylko to, że opiera się zaledwie tylko na jednym doświadczeniu. Dlatego wnioski jego wymagają jeszcze skontrolovania.

Dr. L.

Maryówka pod Lwowem. — Oddział wodoleczniczy dla kobiet.

Korespondencye.

Solec, w lipcu 1904.

„Cisza, spokój, wieś szczerą, zieleni pełną. powietrze czyste, nieczem nie krępowana swoboda“ — Solec.

Kto przywykł do gwaru i tłumy zdrojowisk zagranicznych, temu bezwątpienia miejscowość ta, zdala od kolei, w nizinie stopniowej położona, wyda się z początku i nudną i bezbarwną. Boć i

psstrego tłumy pań wystrojonych, i zabaw hucznych, i flirtu, i ploteczek, słowem, tego wszystkiego, co wielkie zakłady kąpielowe i uzdrowiska charakteryzuje — brak tu zupełnie. Kto zato pragnie przy kuracji wypocząć zdala od ruchu miejskiego, a nawet małomiasteczkowego, zażyć ciszy wiejskiej i uspokoić nerwy szarpnięte całoroczną pracą gorączkową — ten znajdzie w Solcu miejsce odpowiednie i

Niesłychanie niskie ceny! Stoliki do umywalni żelazne, marmurowe i mosiężne przeróżne od zlr. 3 — do zlr. 100. Łóżka żelazne orzechowego koloru dla dorosł. zlr. 12-50, 15, 16-50. Łóżko do składania na szarnirach po zlr. 7, 7-50 i 8-50. Łóżko uniwersalne z materacem rośliny morskiej do składania, jak stolik (Kastenbett) po 15-50, 17 i 18-50. Łóżeczka dziecinne w kilku kolorach. Meble ogrodowe przeróżne

poleca tylko firma **Artur Bartosz** fabryczny SKŁAD MEBLI ŻELAZNYCH, chińskiego srebra, tudzież wielki wybór **nowości, porcelany, szkła i t. p.** Lwów, plac Marjański L. 7 (obok handlu Szkwrona).

Także i na raty.

NOWO OTWORZONY

Hotel Polski

we Lwowie, ul. Sienkiewicza L. 11,

poleca pokoje z komfortem umeblowane od 2 koron za dobę.

Meble i kompletne urządzenia do Hotelu, Wil i Zakładów kąpielowych dostarcza najtaniej

B. L. Kitschales

we Lwowie, ulica Teatralna L. 22,

(Dom narodny). Skład mebli. — Wyrób krajowy.

Kąpiele z kwasu węglowego

zastępujące kąpiele w Nauheim, Kissingen itp., wyrabia

lwowska fabryka chemiczna

„TLEN“

Kąpiele te stosowane na ordynację i pod kontrolą lekarza, działają znakomicie w astmie, cierpieniach nerwowych, zapaleniach oskrzeli (bronchitis), rozedmie płuc, wadach serca itp., niemniej doskonały środek do pobudzenia krążenia krwi. Skutek taki sam, jak po kuracji w zdrojowiskach zagranicznych, a koszt stokroć niższy. — Nabyć można w aptekach i żądać tylko z marką fabryki „Tlen“.

Zakład artystyczno-litograficzny

A. Przyszłaka

— we Lwowie, ulica Lindego L. 4 —

wykonywa:

Bilety wizytowe, Dyplomy, Zaproszenia, Karty ślubne.

Zamówienia z prowincyi

wykonywa w najkrótszym czasie.

„Pension Exquisite“

Pokoje z całym utrzymaniem na stałe i dla przejezdnych. Również Panie wyjeżdżające do kąpiel, mogą zostawić dzieci pod bardzo dobrą opieką.

Lwów, Chorążczyzna L. 19, II. p., III. schody.

Mydło kieszonkowe

Koperta zawiera 12 płatków. Można zawsze nosić przy sobie w pugilaresie. — Niesłychanie dogodnie dla pp. Lekarzy i turystów. Kosztuje tylko 30 groszy.

rad będzie, że nie dochodzą go szумы i dymy wielkiego miasta; że puls bije spokojnie, równo, bez wstrząśnień; że echo tego, co się tam gdzieś na wielkim świecie kotłuje, dochodzi tu już jakby echem przytłumionem, dalekiem, za słabem, aby wywoływać spory i nieporozumienia.

Nerwy odpoczywają, mózg odpoczywa, lenistwo obejmuje panowanie nad organizmem, i czuje człowiek, że znalazł kącik, w którym, jak snem ujęty, doczekał się pożądanego spokoju.

Nie dziw też, że poznałem tu ludzi, którzy rokrocznie do Solca powracają nietylko może, aby poddać się zbawczemu działaniu wód jego alkalicznych siarczano-słonnych, ile po to, aby zażyć wywezasu po trudach, odetchnąć spokojnie na łonie natury, bez troski o kieszeń własną i wśród wygód nie mniejszych, jak w innych, bardziej reklamowanych i głośniejszych miejscowościach leczniczych.

Dzięki energicznej i wytrwałej pracy Dra Włodzimierza Daniewskiego, dyrektora tutejszego zakładu zdrojowego, Solcowi z każdym rokiem przybywają nowe urządzenia i uzupełnienia, stawiające go coraz bardziej na stopie pierwszorzędných zakładów rodzaju.

Zbudowany przed trzema laty, na miejscu spalonego, gmach kąpielowy w stylu zakopańskim nietylko, że posiada wszelkie urządzenia wymagane przez naukę, ale nadto odznacza się komfortem, miłe sprawującym wrażenie. Niemało też przyczynia się do komfortu służba grzeczna, staranna i dobrze wyszkolona.

Na brak mieszkań uskar-

żać nie można. Wszelkie wymagania pod tym względem zaspakają szereg willi, wystawionych wzdłuż alei, łączącej zakład kąpielowy ze wsią, oraz obszerny hotel zakładowy, liczący przeszło 40 wygodnych i obszernych pokoi gościnnych. W hotelu również mieści się bardzo starannie przez p. Czekańskiego prowadzona restauracja, sala balowa i teatralna, oraz czytelnia.

Osoby oszczędne lub rozporządzające skromnymi funduszami, lokują się po chatkach włościańskich, aczkolwiek nawet w hotelu zakładowym ceny mieszkań, a w restauracji hotelowej ceny całodziennego utrzymania są w porównaniu do innych zakładów kąpielowych bardzo skromne. Tak bezczelnie gdzieindziej uprawianej „karoty” — Solec, dzięki Bogu, nie zna jeszcze.

Spokojne, ciche życie kuracuszów i letników soleckich urozmaica codziennie orkiestra włościańska, grywająca zrana przed zakładem kąpielowym, popołudniu zaś w pięknym ogrodzie hotelu. Dwa razy na tydzień młodzież hasa w sali balowej (niepotrzebnie milutkie te zebrania skaczące noszą nazwę francuską „réunionów”), od czasu do czasu zaś zjawia się tu przelotem trupa teatralna lub monologista wędrowny. W tych dniach wieczorem taki monologowy urządził p. Wojciech Wróblewski, były artysta teatru poznańskiego.

Byłbym niesprawiedliwy, gdybym nie wspomniał o spacerach po 300-morgowym lesie za zakładem kąpielowym, po parku, po łąkach i polach oraz po wycieczkach do Zborowa, niegdyś gniazda orlików czupurnych, Zborowskich, do Kazimierzowej Wiślicy, do Rogowa z dwo-

Krynica. — Zdrój Słotwinki.

Szynki kuracyjne

uznane przez doktorów lwowskich, oraz wszelkie inne wędliny wysyła do zakładów kąpielowych i prywatnie po najniższej cenie, znana firma

ST. JANKOWSKIEGO, Lwów, ulica Sykstuska L. 29.

Fabryka Rękawiczek i Bandaży

IG. RECHEN

Lwów, ulica Krakowska L. 5

poleca swój obficie zaopatrzony Skład rękawiczek wszelkiego rodzaju jako to: glacie, duńskie, jelonkowe itp.

Kauczyński i Oberski

LWÓW, ul. Karola Ludwika L. 7. — FILIA: ulica Halicka L. 6.

Magazyn Zabawek

galanteryi, — nowości, — artykułów modnych, gier sportowych,

LAWN-TENNISY w olbrzymim wyborze, — do wyboru 2.000 rakiet.

Ceny niezwykle niskie. — Towar znakomity. — Cenniki illustrowane gratis.

rem modrzewiowym, pamiętającym czasy króla Jana, do Winiar, Stopnicy, Pacanowa, Nowego-Miasta, Korczyny i t. d. Prastare to osiedla ludzkie, pełne wspomnień i pamiątek! Trzeba tylko umieć patrzeć i czuć, a być w Solcu nie zdziwi się wcale.

Z góry Magierowskiej, za Zborowem, oko sięga z jednej strony do gór Świętokrzyskich, a z drugiej — aż, hen, po Tatry. Bliżej pola „malowane zbożem rozmaitem, wyłaczane pszenicą, posrebrzane żytem“, pośród których rozsiadły się drzew i wiosek kępki, zbiegają ku Wiśle, co jak wstęga srebrna, spokojna, śliczna, wije się na tle zieleni. I ktoby to pomyślał, że ta Wisetka urocza, ten lśniący pas stłucki, rzucony na szmaragdową szatę ziemi karmicielki, może zamienić się w groźnego potwora bez litości?

A jednak kilka zaledwie miesięcy temu, dzięki kapryswi królowej rzek naszych, jęki i płacz ludzki były w niebiosach z tej oto pięknej, zielonej niziny stopnickiej. S. B.

Krynica, 15 lipca 1904.

Sezon w pełni. Słońce potokami złotych promieni zalewa deptak, rumieniąc lica wybladłych pańienek, przyspieszając krążenie krwi, uspakajając przedrażnione całoroczną pracą nerwy neurasteników. Tłumy pięknych pań i panien w pysznych, jasnych toaletach żwawo biega po deptaku, spiesząc do kąpeli lub słuchając znakomitej muzyki Dyr. Wrońskiego. A nigdy jeszcze nie widziało się w Krynicy tyle prawdziwie pięknych twarzy, co roku tego. To też chociaż tradycyjnie młodzieży w Krynicy jest mało (tego roku więcej, niż zwykle), reuniony udają się znakomicie, każdy spieszy chętnie, wiedząc, że znajdzie tam same piękne panie, w których miłem i dowcipnem towarzystwie spędzi kilka godzin na przyjemnej rozrywce. Naturalnie, jak zawsze, królują szykiem i urodą Warszawianki. Spodziewano się tego roku mniej, niż zwykle, tymczasem pogłoski nie sprawdziły się.

Rozrywek mamy dosyć. Oprócz tygodniowych reunionów mieli-

Zbiornik wodociągu w Krynicy.

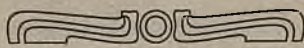
E. Hausmann

Lwów
Pasaż Hausmanna 6

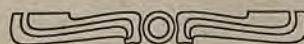
Składy fabryczne i biura dla wszelkich urządzeń elektrycznych.

Światło, Telefony, Gro-mochrony, Dzwonki etc.

Maszyny do pisania
Adler i przybory

WAŻNE dla LETNIKÓW!
REWOLWERY DLA WŁASNEJ OBRONY
DO DOZWOLONEGO UŻYTKU. FLÓBERTY,
SZTÉTZYKI, EXPRESSY, DRYLLINGI
LANCASTRÓWKI z KRUPPAŁIFAMI
I WSZELKIE PRZYBORY MYŚLIWSKIE
POLECA PRACOWNIA RUSZNIKARSKA
Bolesława JANKOWSKIEGO
LWÓW @zarnieckiego 1.2.

Dla Pań!

Najlepszym środkiem do pielęgnowania włosów jest rozumnie pojęta **hygienu** t. j. **czystość głowy**. Włosy utrzymane czysto i szczotkowane codziennie nie wypadają — a więc należy je dwa razy w miesiącu zmyć gąbką, zmoczoną w „Schampooing Petrole“, gdyż tylko wtedy szybko wysychają, nie płaczą się i nie kruszeją. — Jeżeli przytem każda z Pań co drugi dzień spruszy włosy proszkiem „Bezbarwnym“ i wyszczotkuje starannie, nabiorą połysku, będą pulchne a więc dobre do uczesania i odtuszczone. — Środek ten prosty i tani poleca

R. WISKIDA

Salon fryzjerski — Kraków, plac Maryacki.

Nowość: „HENNOLINA“ barwi włosy siwe i uzdrawia.

Prospekta na żądanie.

Pierwsza galic. Fabryka

Wiktora Sedlaczka

WE LWOWIE, plac Kapitulny L. 3

Specjalność!

WŁODZIMIERZ SZCZERBA

LWOW, UL. TEATRALNA 7

vis-à-vis głównego wejścia do katedry

PIERWSZORZĘDNY MAGAZYN oraz PRACOWNIA SUKIEN MĘSKICH.

Na składzie materye z pierwszorzędných fabryk wyłącznie angielskich i francuskich.

poleca **WSZELKĄ BIELIZNĘ**

męską, damską i dla dzieci, wyłącznie własnego wyrobu. — Bielizną dla **TURYSTÓW** i frykofowa męską i damską.

Chustki do nosa.

ZAWODOWE BIURO W SPRAWACH OGRODOWYCH

W. BIELSKI

we Lwowie, Hotel Victoria, ul. Hetmańska 8

wysyła codziennie świeże jarzyny i owoce po cenach targowych.

śmy przez dwa dni przedstawienia grona artystów teatru krakowskiego i poznańskiego, koncert amatorski na cel bardzo szlachetny, na którym dobór biorących udział, był tak znakomity, że wcale się tego „amatorstwa“ nie odczuwało. Dnia 19 b. m. zjeżdża chór akademicki z Krakowa, dnia 17 odbędzie się festyn ogrodowy na pomnik Mickiewicza itd. Dnia 16 bieżącego miesiąca zjeżdża stały teatr Dyrektora Pawlikowskiego, którego mogłoby pozazdrościć nie tylko każde zdrojowisko nawet zagraniczne, ale niejedna stolica. Dość powiedzieć, że roku zeszłego występował stałe Kamiński, obok innych artystów pierwszej miary. Repertuar wcale nie sezonowy, bo roku zeszłego widzieliśmy pierwszorzędną sztukę odegraną z prawdziwym artyzmem, z którego lwowski teatr słynie. Dość, że na brak rozrywek skarżyć się nie możemy, jest ich tu więcej, niż w niejednym nawet wielkiem mieście.

A teraz, co do poprawy stosunków w Krynicy, o której tak wiele tego roku pisano. Dnia 15 b. m. zjeżdża do Krynicy Minister Rolnictwa.

Mamy więc wszelką nadzieję, że przyjazd jego nie będzie cczą formą, lecz pociągnie za sobą ważne zmiany stosunków. Przy znanej energii Pana Namiestnika hrabiego Potockiego spodziewamy się na rok przyszły co najmniej nowych łazienek, tak potrzebnych w Krynicy, sądzimy jednak, że na tem się nie ograniczy, lecz zechce również uwzględnić i inne konieczne braki w Krynicy. Mijmy nadzieję!

Li.

Wiadomości bieżące.

Odezwa Tow. Samopomocy lekarzy w Krakowie. Otrzymujemy następujące pismo z prośbą o zamieszczenie w całej

rociągniętości: „Wydział Towarzystwa Samopomocy lekarzy dla Galicyi, Śląska i Bukowiny rozesał do wszystkich lekarzy w trzech wymienionych krajach następująca odezwę: Od wielu lat wytworzyła się w naszym społeczeństwie niewłaściwa moda płacenia honoraryów lekarskich w sposób niepraktykowany w żadnym innym zawodzie, a nawet w innych krajach wobec lekarzy już dawno zaniechany. Z małymi bardzo wyjątkami pacjent, płacący za poradę, stara się wręczyć honorarium niepostrzeżenie, zostawiając je ukradkiem, lub wsuwając nieznacznie w rękę przy pożegnaniu, jak gdyby uiszczenie go było czemś ubliżającym, lub rodzajem napiwku, a nie zapłatą zarobioną uczciwie i słusznie się należącą za pracę. Takie płacenie honorarium w „sekreecie“ ubliża w wysokim stopniu powadze lekarza, a nadto daje nieraz niesumieinnemu pacjentowi sposobność do wyzysku. Wobec tego, na żądanie bardzo wielu lekarzy, Wydział Towarzystwa Samopomocy zwraca się do ogółu Kolegów z usilną prośbą, aby pobieraniu w ten sposób honoraryów z całą stanowczością przeciwdziałali i zaleca umieszczenie odezwy tej na widocznym miejscu w poczekalniach lekarzy“. Z Wydziału Towarzystwa Samopomocy lekarzy. Prezes: Prof. Dr. H. Jordan. Generalny sekretarz: Dr. Langie.

Frekwencja w naszych zdrojowiskach. W Krynicy frekwencja w sezonie pierwszym r. b. wynosiła 2.271, a więc więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym o 242 osób więcej.

Co do ilości wydanych kąpeli, to rezultat sezonu pierwszego b. r. w porównaniu z rokiem 1903 przedstawia się, jak następuje:

	Wydano kąpeli w pierwszym sezonie:	w roku 1903,	w roku 1904,	czyli więcej o
mineralnych	9.913	12.661	2.748	
borowinowych	3.392	4.023	631	
hydropatycznych	1.153	1.398	245	

JÓZEF GORECKI
FABRYKA SIATEK, MEBLI, KONSTRUKCYI
ŻELAZN. i WYROBÓW ORNAMENT. KUTYCH
 KRAKÓW, UL. ŚW. WAWRZYŃCA 26
 Telefon Nr. 277.
 Magazyn: Rynek gł. L. 6, I. p. (Szera kamienica)

wykonuje wszelkie roboty ornamentalne kute, konstrukcyjne, budowlane i plecionki z drutu, drutowe kraty do ogrodzenia ogrodów, lasów, podworców, zwierzyńców itp. Siatki do przesypywania piasku i ochronne do okien. Łóżka żelazne zwykłe i angielskie z materacami sprężynowymi oraz wkłady sprężynowe do łóżek drewnianych. Ceny przystępne kosztorysowe. Termin ściśle zachowany.
 Adres telegramów: Józef Gorecki. Telefon Nr. 277.
 Cenniki na żądanie darmo i opłatnie.

Apteka „pod Złotą Głową“
M. PRONIA
 w Krakowie, Rynek główny L. 13
 —> poleca <—

Epilatoire płyn do usuwania włosów
Odol znakomita woda do ust;
Mydło czeremchowe najdelikatniejsze mydło toaletowe;
Esencja łopianowa przeciw wypadaniu włosów.

WINA LECZNICZE i KONIAK
Wody i Sole mineralne.

L. TOMASZKIEWICZ, optyk w Krakowie
 przy ul. Floryańskiej 2, hotel Dreźnieński. Telefon 309.

Poleca:
 okulary, cwikiery,
 lornetki, barometry,
 termometry, urządzenia
 dzwonki elektr., telefony, gromochrony, po cenach umiarkowanych

WE LWOWIE najlepsza kawa

W KAWIARNI WIEDENSKIEJ

Obecnie według ostatniej listy bawiło:
 w Krynicy do dnia 6 lipca b. r. osób 2.785,
 w Szczawnicy do dnia 3 lipca b. r. osób 960,
 w Rymanowie do dnia 27 czerwca b. r. osób 611,
 w Rabce do dnia 1 lipca b. r. osób 747,
 w Iwoniczu do dnia 20 czerwca b. r. osób 1.183,
 w Truskawcu do dnia 1 lipca b. r. osób 1.113,
 w Zakopanem do dnia 16 czerwca b. r. osób 1.754.

Ruch gości w Zakopanem od r. 1893 do 1903.

Rok	Galicya	Król. Pol.	W. Ks. Pozn.	Inne kraje	Ogółem
1893	— 1630	— 1226	— 38	— 164	— 3066
1894	— 1640	— 1230	— 172	— 192	— 3900
1895	— 1903	— 1761	— 150	— 280	— 4094
1896	— 1428	— 2138	— 115	— 335	— 4066
1897	— 1778	— 1567	— 34	— 342	— 3720
1898	— 1998	— 1567	— 138	— 205	— 3908
1899	— 2429	— 2272	— 128	— 141	— 5018
1900	— 4282	— 2758	— 195	— 766	— 8001
1901	— 4468	— 2330	— 224	— 2032	— 9054
1902	— 5184	— 2891	— 307	— 1362	— 9708
1903	— 5780	— 2986	— 361	— 1342	— 10463.

Z Zakopanego nam donoszą: „Ze spraw poruszanych na ostatniem posiedzeniu klimatyki, dwie szczególniejsze nam obchodzą, to jest teatr i komitet zabawowy. Zakopane powinno zapatrywać się na Krynicy — od niej się uczyć. Tam starają się o teatr, dają subwencję i wszelkie ulgi artystom i goście mają miłą rozrywkę. U nas tymczasem zaledwie uwolniono teatr od taksy przemysłowej — a co do subwencji, to jeszcze rzecz nie załatwiona. W skład komitetu zabawowego weszli na razie: p. kom. Madurowicz, Dr. Chwistek i p. Ciecchowski. Czekajmy na rezultaty tego komitetu!...“

Jubileusz w Busku. Dnia 3 b. m. w Busku odbył się obchód jubileuszowy z powodu 25-lecia praktyki lekarskiej

w tej miejscowości kuracyjnej Dra Juliana Majkowskiego, prezesa Towarzystwa lekarskiego w Radomiu i lekarza szpitalnego podczas sezonu kąpielowego w Busku.

Czcigodnemu jubilatowi i zasłużonemu lekarzowi przesyłamy tą drogą życzenia wszelkiej pomyślności.

Jakób Kahane

dostawca dla c. k. urzęd. państw.

Lwów, — ulica Sykstuska L. 12

poleca rowery „Styria-Puch“, „Mars“ i inne, jakoteż wszelkie przybory kolarskie, również „Gramophony“ własnego wyrobu i zagraniczne po cenach najprzystępniejszych.

Na składzie zawsze wielki wybór najnowszych płyt. — Cenniki na żądanie, zlecenia z prowincyi odwrotną pocztą.

PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA KUFRÓW i TORB

pod firmą

Leopold Rosenzweig

Lwów, ul. Sykstuska L. 2

poleca swoje wyroby krajowe, a mianowicie:

Kufry trzciniowe, kufry founirowane, torby na akta, paski podróżne, plety płócienne, pudełka na męskie kapelusze i kuferki na kapelusze damskie, pokrowce na parasole, pokrowce na wszelkie kufry i torby — po nader przystępnych cenach.

DOSTAWCA
c. k. kolei
państwowych

G. Schapira i Syn
LWÓW,
ulica Sykstuska L. 10.
Pierwszy i najstarszy w kraju
w r. 1847 założony

Zakład artystycznych wyrobów metalowych

tablic, szyldów i liter, herbów, medali, ornamentów budowlanych itp., z wszelkiego rodzaju metalu lane.

Wyrób tablic szlancowych. — Wyrób szyldów i napisów na szkle, blasze, drzewie itp. malowanych. — Zakład rytowniczy. Wyrób stampil i pieczęci metalowych i kauczukowych marek pieczętkowych, numeratorów, stampil z datami. Ceg do plombowania, plomb ołowianych itp. Wyrób witraży, oszkieł artystycznych i szyb trawionych.

Cały rok otwarte

SANATORYUM
z jedyną postępową wodolecznią

Dra KOŁĄCZKOWSKIEGO
W SZCZAWNICY.

Urządzenia nowoczesne postępowe dla hydroterapii zapomocą wody źródlanej, elektryczności, masażu itp. Łazienki mineralne, jedyne do kąpiei żelazistych, igliwowych, gazowych itp. przy zdroju Szymona na Miedziusiu. Pensjonat lekarski jedyny we własnym zarządzie i z wszelką opieką nawet dla nieletnich osób. Kuchnia wykwintna zdrowa, wina naturalne doborowe, ceny umiarkowane od 8 koron i wyżej.

Hotel „Marta“ dla przejezdnych i kilka will dobrze urządzonych o widnych pokojach, z dobrą pościelą, piece kaflowe. Nadto rozległy park połączony z lasem na Hulinie ścieżkami dogodnymi. Koło zabaw dla krowiata itp. Ciężko chorych, obłąkanych i gruźliczych zakład nie przyjmuje.

Uwaga. Przed wyjazdem do Szczawnicy zaleca się upewnić, aby nie doznać zawodu lub nie polegać na fałszywych wskazówkach stręczycieli (woźniców itp.), udać się o wyjaśnienie pod adresem:

Dr. Kołaczkowski w Szczawnicy.

ZYGMUNT SIEMEK Magazyn ubiorów męskich w Krakowie, — przy ulicy Floryańskiej L. 25, I-sze piętro, zawiadamia W. Panów, że posiada wielki wybór materiałów francuskich i angielskich na każdą porę roku. — Równocześnie ma zaszczyt donieść interesowanym, iż z początkiem b. r. zaprowadził na sposób zagraniczny **dwuletni abonament**, dający możność każdemu zaopatrzenia się w bogatą garderobę pod nader przystępnymi warunkami. Prospekty darmo i opłatnie.

Konserwy z jarzyn i owoców WOJCIECHA Odrowąż SYPNIEWSKIEGO

Machnów, poczta: Lubycza Królewska,
jedynego w kraju specjalisty fabrykacy konserw, który zorganizował
fabrykę w Lubyczy Królewskiej i kierował nią od początku jej
istnienia przez lat dziesięć.
Groszek zielony, fasolka, kaliafory, kalarepa, grzybki, pomidory itp.
Kompoty i marmolady. — Cenniki na żądanie.

Dom ogrodniczy BRACI DROBNEROW

Lwów, Akademicka 14,
wysyła dla letników i restauracyj kąpielowych codziennie świeże
jarzyny w koszykach pocztowych.

Zmiana lokalu.

Józef Komorowski

zegarmistrz

we Lwowie, ul. Akademicka L. 5,
od 1 lipca Pasaż Mikolascha.

Poleca Skład Zegarów i zegarków ge-
newskich. — Reperacje pod gwarancją
uskuteczniarn odwrotnie.

MAURYCY LAUFER

Jagiellońska 17 **LWÓW** Jagiellońska 17

FABRYCZNY SKŁAD WSZELKICH MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH,

Przedsiębiorstwo dla urządzeń wodociągów, pokoi kąpielowych, klo-
zetów i kanalizacyi, tak w miejscu jak i na prowincyi.

Ceny mierne — wykończenie staranne.

Techniczny kierownik: **August Schumann** Lwów.

Portrety

kredkowe, akwarelowe, pastelowe na papierze i płó-
tnie oraz na porcelanie, jakoteż fotoemail fotografie
wykonuje z każdej nadesłanej fotografii

Cenniki bezpla-
tnie. Ceny niskie.

Agentura Artyst. Reprodukcyjna
Lwów, Pasaż Mikolascha.

Obrazy tkane na składzie. — Ramy gustowne, modne, tanie.
NB. Ruchliwi, zdolni, poważni zastępcy wszędzie poszukiwani.

RUBIN BUCHSTAB Lwów, Krakowska 25

Handel Towarów korzennych, masła i serów

Masło kuchenne	Kilo	85 ct.	} poczta w 5-cio kilowych paczkach.
Masło deserowe	"	1 złr. 10 ct.	
Masło świeże	"	90 i 95 ct.	

Sokolnicki & Wiśniewski — Biuro elektrotechniczne

Akademicka 18. **LWÓW.** — Telefon Nr. 665. — Adres dla depesz: Grom, Lwów.

PIERWSZE WIĘKSZE KRAJOWE PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT ELEKTROTECHNICZNYCH.

W roku 1903 zainstalowano we Lwowie przeszło 2.500 lamp żarowych.

Projekty, porady techniczne i kosztorysy bezpłatnie.

Budowa kompletnych stacyi elektrycznych.

Telegram: Jan Klimowicz

WAŻNE dla pp. letników i restauratorów!

Świeże jarzyny wysyłam w koszykach 5 Klg.
Truskawki, Wiśnie, Morele itp.

JAN KLIMOWICZ

Lwów, Hotel George'a.

Skład Nasion i Roślin

Jana KLIMOWICZA

we Lwowie, Hotel George'a

poleca Bukiety balowe, weselne, imieninowe,
ułożenie podług najnowszej mody.

Telegram: Jan Klimowicz

Ważne dla letników!

A. KONIEWICZ, Lwów, Akademicka 5

zwanych leżaków parcianych i szezłagów, poleca w olbrzymim wyborze po bajecznie tanich cenach.

UWAGA. Od 1-go lipca b. r. przenoszę moją fabrykę i magazyny na ulicę **Batorego L. 12.**

WAŻNE! Krzesła do leżenia płótnem szpanowane w cenie koron 7 wysyłam odwrotnie.

Fabryka WÓZKÓW dla dzieci,
mebli bambusowych, mebli ogro-
dowych, krzeseł składanych tak

Alojzy Hübner

Lwów, Rynek L. 38

poleca do odświeżania i konserwowania letnich bucików „Creme“ do skór w kolorach: żółtym
orange, bezbarwnym, czarnym i brązowym. **MYDŁO** do żółtych skór, francuskie i angielskie. —
LAKIERY do skór kolorowe i czarne. **LAKIER** do nadania połysku bucikom. **GLAZURĘ** do bu-
cików dla turystów żółtą, orange i brązową: „Royal Lutetian“ Cream, „Meltonian“ Cream, „Paryski
Cream, „Erinol“ Cream, „Rycerol“ Apertura na obuwie, „Nigger Blacking“, „Nubian Blacking“, „Ma-
tador Polish“. **WASELINE** do konserwowania wszelkich gatunków skór. **Najlepszą APRETURĘ**
„**MUHRA**“. — **LAKIER** do bucików „Gaertnera“ itp.

HUMULIN
 NIE JEST ŚRODKIEM BLAGIERSKIM, GDYŻ JEST ON SPORZĄDZONY NA PODSTAWIE DELIGOLETNIH DOŚWIADCZEŃ, CO DO SKŁADNIKÓW TEGOŻ NIE ROBIĘ TAJEMNICZY, JEST TO WYCIĄG CHMIELU, KORZENIA ŁOPUCHU, EGIPSKIEJ BIAŁEJ CEBULI, RÓZMARYNU, TANINY, KORY CHINOWEJ Z DODATKIEM MUSZEK HISZPAŃSKICH (KANTARIDY) NA BAY-RUMIE. UŻYCIEM 2 DO 5 FLASZEK WYSTARCZY, ABY WSTRZYMAĆ ZUPEŁNIE WYPADANIE WŁOSÓW I WYWOŁAĆ SZYBKI POROST.

ZA SKUTEK RECZE! LISTY DZIĘKCZYNNIE DO PRZEGLĄDNIĘCIA! CENA FLASZKI 1 KOR. 50 H.
 Do nabycia jedynie w drogueryi pod „OPATRZNOŚCIĄ BOSKĄ”
Szczęsnego Traunfellnera
 we LWOWIE, Rynek 10.

ROWERY nowe i używane

z motorem „REPUBLIC“

wszelkie przybory dla kolarzy, warsztat reparacyjny i Lawn-Tennis poleca najtaniej

W. ŁUKASIEWICZ, Lwów, ul. Akademicka L. 26.
 Prospekty bezpłatnie.

Umarł dawno Singer! pozostał tylko jego system, który został znacznie ulepszonym przez fabrykantów wyrabiających lepsze i gorsze maszyny do szycia. W Europie istnieje 80 fabryk, z których wybrałem kilka najlepszych jak: Pfaff, Biesolt, Locke itd. i dostałem zastępstwo na całą Galicyę. Sprowadzam maszyny pełnymi wagonami. Dobre fabryki umieszczają własną firmę na maszynach, zaś liche pokrywają swoją tandetę szumnym napisem Singer. 20 maszyn obrączkowych i Central-Bobbin jest zawsze na składzie do wyboru. **Pierwszy w kraju skład maszyn do szycia i warsztat reparacyj.** Proszę żądać cenników. **Lwów, hotel Żorża Józef Iwanicki** mechanik i specjalista

Nowo otworzony Zakład art.-fotograficzny „HELIOS“
LWÓW, ulica Batorego L. 32

urządzony według nowoczesnych wymagań i zaopatrzony w najnowsze aparaty, wykonuje wszelkie fotografie artystycznie po cenach umiarkow. O łaskawe względy **Maksymilian Apisdorf i Henryka Bonhard.** proszą

MASARNIA poleca

Franciszka Ichniowskiego we Lwowie, ul. Batorego L. 4, obok Wgo Soleckiego

Art. Zakład rytowniczy
A. ZIGMANNA
 we Lwowie, Sykstuska 14.

Wyrób stampil metalowych i kauczukowych. Wszelkie grawury. Szyldy rytowane i lane. Obcęgi do plab z datami. Wielki skład drukarni kauczukowych „Perfect“. Marki pieczątkowe. — Cenniki franco i gratis.

Mleczarnia Przeworska
 we Lwowie, plac Smolki 5
 wysyła w pięciokilowych paczkach
MASŁO
 deserowe i kuchenne
 po cenach targowych hurtownych.

Droguerya Szczęsnego Traunfellnera
 we Lwowie, Rynek 10.
 Główny i jedyny skład PUDRU Księżnej Miluchny
 po 50 hal., 1 i 2 koron.

Pastyłki z ziół tatrzańskich, niezawodne przeciw kaszlowi i chrypcie 1 K. — **Krem Odalisek** usuwa bezpowrotnie piegę i прысцзе, cena 1 K. 50 hal. — **Zofin** woda odmładzająca, powraca siwym włosom naturalny kolor, 1 K. — **Humulin** usuwa łupież i wzmacnia porost włosów, 1 K. 50 hal.

KRYNICA

Z. WRZEŚNIEWSKI
 vis-à-vis źródła
 poleca po cenach niskich i w każdym sezonie jednakowych

Towary galanteryjne i modne, Biżuterię złotą, srebrną i francuską,
 Wyłączny skład znanych z dobroci
RĘKAWICZEK „DIANA“
 Wielki wybór
 Perfum i Mydeł francuskich i angielskich.
 Prawdziwa Woda kolońska.

Wystawa nowości galanteryjnych.
 Wstęp wolny i dla osób, nie mających zamiaru kupować.

Ruble przyjmuje po kursie dziennym.

SZYNKI uznane ogólnie za najlepsze w smaku

oraz **wszelkie inne wędliny** niezrównanej dobroci, — również wielki zapas smalcu i słoniny.

Zamówienia skutecznie odwrotnie.

Specjalista na przepukliny, wynalazca c. k. patentowanych bandaży, ozdobiony dyplomem honorow. Societe Hygienique w Padwie

M. Freilich

Lwów, Gródecka L. 35.

M. Freilich przynosi radykalną i pewną pomoc przy najcięższych zastarzałych rupturach wszelkiego rodzaju, tak u panów, jak i u dzieci, z gwarancją kompletnego wyleczenia bez operacji i lekarstw, naturalną metodą przy skutecznym zastosowaniu patentowanych swoich bandaży, wskutek czego każdy, nawet śmiertelnie chory pacjent od śmierci prawie bywa uratowany, co wiele świadectw i listów dziękczynnych od osób tu zamieszkałych tak samo z krajów obcych uwierzytelnia. — Bandaże muszą cierpiącemu przezemnie być założone, jakoteż pouczam w zakładaniu tychże. Koniecznym jest zjawienie się osobiste, gdyż listownie nie leczę.

WP. M. Freilich, c. k. uprzyw. bandażysta we Lwowie, ul. Gródecka 35.

Niniejszem zasyłam Panu moje uznanie i serdeczne podziękowanie za uratowanie mi życia. — Nawiedzony od lat 33 przepukliną w tak wielkim stopniu, iż żaden z lekarzy operować mnie nie chciał, dostałem się przypadkowo do Pana, który mnie swoją szczęśliwą ręką w asystencji dwóch lekarzy i swego syna, wyratował z największego nieszczęścia, a po założeniu mi specjalnego bandażu jego wynalazku, mogłem drugiego dnia pójść piechotą do domu. Dlatego też polecam każdemu cierpiącemu na przepuklinę, aby się operować nie dawał, tylko szukał radykalnej pomocy u **P. M. Freilicha we Lwowie, ul. Gródecka 35**, który jest aniołem stróżem ludzkości.

Ks. A. J. Kosiński, proboszcz w Horodence koło Kołomyi.

25 lat przydłuża życia

NOWY WYNALAZEK

IBIS

pochłaniający wszelki proch przy zamiataniu podłóg zwykłych jak i zapuszczanych. Pakiet 5 klg. 2 kor. Główny i jedyny skład na Galicję

w drogueryi **SZCZĘŚNEGO TRAUINFELLNERA**, Lwów, Rynek 10.

05% zaszcz. w majątku

WE LWOWIE

Ferdynand Güttler

ulica Halicka L. 20, — plac Halicki L. 3
poleca najtaniej

BLUZKI — HALKI — GORSETY
Pończochy saskie,

Gorsety w najmodniejszych fasonach,
PASKI,

Wachlarze z piór strusich i fantazyjne.

Słynne ze swej dobroci

Rękawiczki „DIANA“.

Koncesyonowany Zakład

SPRZEDAŻY I KUPNA

K. Telesznickiej

w Krakowie, ulica Szewska L. 10, 1-sze piętro
dom Wgo Okonia

poleca: kompletne urządzenia Salonów, Jadaliń, i Sypialń, Fortepiany, Pianina, Makaty, Obrazy, Mahonie, Serwisy srebrne i z chińskiego srebra, Biżuterię, Porcelanę, Lampy, pojedyncze sprzęty, Garderobę męską i damską.

Powyższe przedmioty przyjmuje się w komis.

The Empire Typewriter
Company Ltd.

Józef Swoboda

Lwów, Chorążczyzna 10.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szan. moich Gości, że już otrzymałem najnowsze materye angielskie i francuskie na sezon wiosenny i letni

połączam się łaskawym względem.

KAROL MATLAS

KRAWIEC MĘSKI

przedtem K. Kropiowski i K. Matlas

Lwów, ul. Teatralna 5.

HOTEL POLLERA

W KRAKOWIE

vis-à-vis Teatru miejskiego, w bliskości dworca i plant.

Odnowiony z komfortem, z korytarzami ogrzewanymi.

Pokoje poczawszy od 2 koron.

Łazienki do użytku Szanownych Gości.

Pokoje dla przejezdnych chorych na parterze.

ZAKOPANE.

FILIA MŁECZARNI PRZEWORSKIEJ

w Zakopanem, Krupówki, obok zakładu Dra Chwistka

otwarte przez sezon letni,
poleca

MASŁO deserowe i kuchenne,
SERY krajowe.

Reim i Spółka

KRAKÓW, Rynek 37, Linia A-B,
polecają:

LAWN-TENNIS, Krokiety, Kule i Kręgle. — Hamaki, Piłki gumowe, Piłki nożne.
Huśtawki ogrodowe, Przyrządy gimnastyczne. — Przybory do rybołówstwa.
Necesery, Flaszki i Kubki do podróży, Wanny i Miednice gumowe, Gąbki,
Pantofelki, Kapelusze do kąpieli. LAKIERY, KREMY i PASTY do bucików.
Środki do czyszczenia plam. LAKIERY na kapelusze.
PERFUMY, MYDŁA, PUDRY z pierwszorzędnych fabryk. — Wody kolońskie,
Wody toaletowe, Środki kosmetyczne, Szczotki, Grzebienie i Lusterka.
Nowe cenniki na żądanie darmo i opłatnie.

PENSYONAT LECZNICZY DLA DZIECI

JULII BENONI DOBROWOLSKIEJ

W ZAKOPANEM

Jagiellońska w. „NIECZUJA“
otwarty cały rok.

== W RABCE ==

willa „STARA KOLONIA“
otwarty na sezon letni.

Bolesław Mikuliński, krawiec męski

dostawca uniformów dla PP. Urzędników c. k. kolei państwowej,
poleca P. T. Publiczności swój

Magazyn i Pracownię Sukien męskich
we Lwowie, ul. Batorego L. 12.

Na każdą porę roku otrzymuje wielki wybór materji z pierwszo-
rzędnych fabryk. Wykonuje wszelkie suknie jak najstaranniej podług
najnowszej mody, po cenie umiarkowanej.

Bogumił Pirkel

OPTYK i MECHANIK

Lwów, Akademicka 6.

Wszelkie okulary i cwikiery wykonuje
ściśle podług recept WP. Dr. Okulistów.

KRYNICA

Zarząd świeżo przez nowonabywcę odnowionego i z wszel-
kim komfortem urządzonego

Hotel-Pension Karolówka

zawiadamia Szanowną Publiczność,

że ma zawsze pokoje dla przejezdnych gości od
2 koron za dobę oraz, że w czasie od 15 maja
do 30 czerwca i począwszy od 1 września, ceny
dla pensjonaryuszów są o 25% niższe.

Forfeplan, wypożyczalnia książek i gry fowa-
rzyskie na miejscu w hotelu.

SAPOMENTHOL

nagrodzony dyplomem honorowym i złotym medalem na wy-
stawach międzynarod. w Paryżu i Londynie 1901, Marsylii 1902.

(Maść Sapomentholowa)

nacieranie ból uśmierzające wyrobu Eugeniusza Matuli, apte-
karza w Radomyślu koło Tarnowa.

Maść ta, z najlepszym skutkiem używana w cierpieniach reu-
matycznych, gośćcowych, nerwobólach itp., poleca się jako
środek zewnętrzny, szybko działający!

Sposób użycia: miejsce zbolełe naciera się 2-3 razy dnia,
poczem się je owija watą lub flanelą.

Ekspedyowana bywa tylko w słoikach oryginalnych po cenie
Kor. 1-40 i większych po 5 Kor.

Broszury i próbki dla WPP. Lekarzy na żądanie franko, przesyła
Apteka Eugeniusza Matuli, Radomyśl koło Tarnowa.

Składy we wszystkich aptekach.

LWÓW
TAPETY

A. KRZYSZTOFOWICZ
HOTEL GEORGA
STORY
ŻALUZYE.

Wzory wysła opłatnie.

PENSYONAT Leona i A. B. STĘPOWSKICH
 dla niemych, głuchoniemych i niedołączonych dzieci,
 usuwa wszelkie wady w mowie.
 → 18-letnia praktyka. — Metoda własna. ←
Kraków, ulica Długa L. 13, II. piętro.

Uniwersalny ZAKŁAD techniczno - dentystyczny
L. WIKTORA
 we Lwowie, plac Halicki 7

zawiadamia, że z powodu nawału zamówień robót techn.-dentystycznych
 sprowadził wielki zapas sztucznych zębów z Ameryki i Londynu, jak rów-
 nież najnowsze przyrządy do robót złotych, którymi posługując się, jest
 w możności wykonywać w 1 dniu największe zamówienia sztucz. zębów.
 Dla Pp. lekarzy na prowincyi udziela się wskazówek do przyjmowania zamówień
 na te czynności i wykonywa się je bez osobistego przyjazdu pacjentów. — Zwraca
 się uwagę, iż pod tą firmą istnieje we Lwowie tylko jeden zakład. **Zarząd.**

C. K. ZAKŁAD WODOLECZNICZY
W KRYNICY
 Radca Ces. **Dr. H. Ebers**
 kierownik c. k. Zakładu wodoleczniczego
 ordynuje jak lat ubiegłych.

B. asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego

Dr. Julian Staniszewski
 lekarz zakładowy
 ordynuje jak w latach poprzednich
W IWONICZU.

Dr. E. Damański
 ordynuje
 = jak w latach poprzednich =
W IWONICZU.

SANATORYUM DLA CHORYCH PIERSIOWO
Dra K. DŁUSKIEGO w Zakopanem

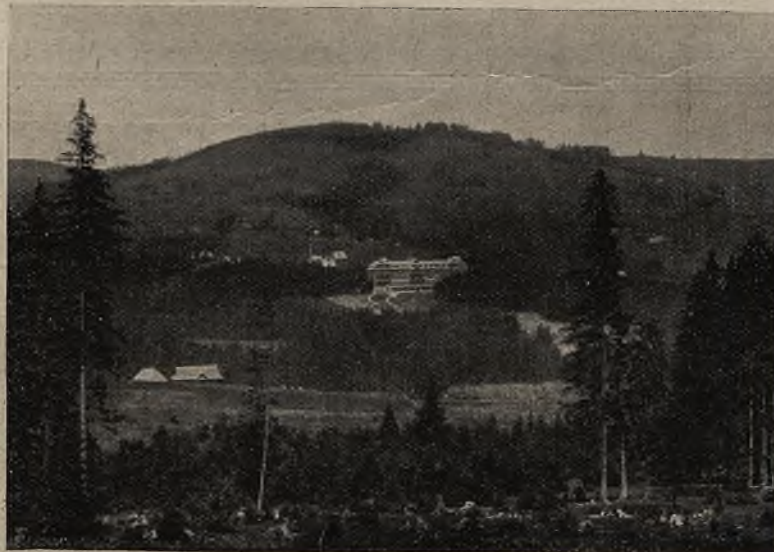
otwarte przez cały rok. — Wspaniały widok na Tatry. — Lasy świerkowe. —

Wystawa wszystkich pokoi południowa.

Obszerne leżalnie dla leczenia klimatycznego.

Wzorowe urządzenie pod względem higieny.

✂ Oświetlenie ✂ elektryczne.

Kanalizacya, windy, kąpiele i natryski — Ogrzewanie — centralne.

Wodociąg zimnej i gorącej wody na wszystkich piętrach.

Ceny umiarkowane.

Powozy na zamówienie do pociągów.

Poczta, telefon i telegraf w Zakładzie.

W RYMANOWIE
 ordynuje jako lekarz zakładowy
Dr. Eugeniusz Wajgiel.

Dr. Zygmunt Wąsowicz
 ordynuje od 15-go maja jak w latach poprzednich
W KRYNICY.

Dr. Tymoteusz Piotrowski
 ordynuje jak w latach ubiegłych jako lekarz zakładowy
 w Żegiestowie.

Dr. Edmund Supiński
 b. I-szy sekundaryusz krajowego szpitala w Krakowie
 ordynuje, jak w latach poprzednich, jako lekarz zakładowy
W RABCE.

Dr. Otokar Lang
 ordynuje jak w latach poprzednich
W RABCE.

Dr. JAN OZGA
 ordynuje jak w latach poprzednich jako lekarz zakładowy
W WYSOWEJ.